

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Wielkopolska Delegatura w Poznaniu

DWP.410.1.4.2026

**Pani
Katarzyna Klapsa
Dyrektor
Sądu Rejonowego w Koninie
ul. Fryderyka Chopina 28
62-510 Konin**

Wystąpienie pokontrolne

**P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. - wykonanie
planu finansowego Sądu Rejonowego w Koninie**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Sąd Rejonowy w Koninie, ul. Fryderyka Chopina 28, 62-510 Konin¹

Kierownik jednostki kontrolowanej

Katarzyna Klapsa, Dyrektor Sądu Rejonowego w Koninie, od 1 stycznia 2022 r.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2022-2024 okres kontroli obejmuje również te lata.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Wielkopolska Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Ewa Kruszyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DWP/18/2026 z dnia 13 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-3)

¹ Dalej: Sąd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623 ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2025 r. Sądu Rejonowego w Koninie pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranego sprawozdania za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności*

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Zrealizowane w 2025 r. wydatki budżetu państwa w kwocie 42 963,6 tys. zł stanowiły 99,3% planu po zmianach. Kontrola wydatków stanowiących 6,6% ogółu wydatków Sądu wykazała, że zostały one poniesione z zachowaniem reguł gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ i służyły realizacji zadań Sądu. Prawidłowo i zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami udzielono objętego kontrolą zamówienia publicznego.

Sprawozdania budżetowe za 2025 r. sporządzone zostały przez Sąd terminowo i co do zasady prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym. Obowiązujący w Sądzie system kontroli zarządczej i funkcjonujące w jego ramach mechanizmy kontroli zapewniły sporządzenie sprawozdań budżetowych w sposób prawidłowy. Wyjątek stanowiło sprawozdanie Rb-BZ1, w którym wykonanie miernika wykazano w wartości zawyżonej o 116,7% oraz nie wykazano jego wartości w części planu według ustawy budżetowej i planu po zmianach. Miało to bezpośredni wpływ na brak pełnej wiarygodności prezentowanych danych.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz.U. z 2025 r., poz. 1483 ze zm., dalej: ufp.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

1. Wydatki

1.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki Sądu zrealizowane zostały w 2025 r. w kwocie 42 963,6 tys. zł (w tym w działach: 755 – Wymiar sprawiedliwości na kwotę 41 233,0 tys. zł, 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne na kwotę 1 676,5 tys. zł, 750 – Administracja publiczna na kwotę 49,6 tys. zł i 851 – Ochrona zdrowia na kwotę 4,4 tys. zł), co stanowiło 99,3% planu po zmianach. W porównaniu do 2024 r. były one wyższe o 6 628,9 tys. zł, tj. o 18,2%. Wydatki na wynagrodzenia⁶ wyniosły ogółem 25 585,4 tys. zł, co stanowiło wzrost o 4 171,8 tys. zł (19,5%) w stosunku do wykonania w 2024 r.

Najwyższe wydatki zrealizowano w dziale 755 w rozdziale 75502 – Jednostki sądownictwa powszechnego (96,0% wydatków ogółem), a największy w nich udział stanowiły: wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi i z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym (28 922,8 tys. zł); koszty postępowania sądowego (4 917,5 tys. zł w § 4610); zakup usług pozostałych (1 949,4 tys. zł w § 4300); różne wydatki na rzecz osób fizycznych (1 094,2 tys. zł w § 3030); wynagrodzenia bezosobowe (928,9 tys. zł w § 4170).

Struktura wydatków Sądu według grup ekonomicznych nie uległa w 2025 r. zmianie. Wydatki bieżące wynoszące w 2025 r. 40 147,8 tys. zł stanowiły 93,4% wydatków ogółem, a w 2024 r. 33 866,5 tys. zł stanowiły 93,2% wydatków ogółem. Natomiast wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wynoszące w 2025 r. 2 815,8 tys. zł stanowiły 6,6% wydatków ogółem, a w 2024 r. 2 468,3 tys. zł stanowiły 6,8% wydatków ogółem. W Sądzie nie były realizowane wydatki majątkowe⁷.

Zaplanowane w ustawie budżetowej na 2025 r. wydatki Sądu wyniosły 37 961,5 tys. zł. W trakcie roku, plan wydatków został zwiększony *per saldo* do 43 270,1 tys. zł (tj. o 14,0%), w tym:

- środkami w kwocie 5 308,6 tys. zł przeniesionymi z części 15/05 Sąd Apelacyjny w Poznaniu,
- środkami w kwocie 49,6 tys. zł z rezerwy celowej na przygotowanie i realizację zadań związanych z objęciem i sprawowaniem przez Polskę przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w pierwszej połowie 2025 r.⁸

(akta kontroli str. 25-35)

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁶ Sklasyfikowane w § 4010, § 4030 i § 4040 rozdziałów 75076 i 75502.

⁷ Działalność inwestycyjną Sądu Rejonowego w Koninie prowadzi Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (stosownie do art. 179 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz. U. z 2024 r., poz. 334 t.j.).

⁸ Część 83 poz. 62.

Środki pochodzące z rezerwy celowej wykorzystane zostały w wysokości 49,6 tys. zł. Szczegółowe badanie prawidłowości ich wykorzystania, przeprowadzono na próbie decyzji budżetowej zwiększającej plan o 20,6 tys. zł⁹. Środki te wykorzystano w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 36-42, 50-53)

Przeciętne zatrudnienie w Sądzie w przeliczeniu na pełne etaty¹⁰ wyniosło 155,2 i było wyższe od zatrudnienia w 2024 r. o 2,8 etatu. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 12,9 tys. zł, tj. o 16,5% więcej w porównaniu do 2024 r.

(akta kontroli str. 54-63)

Wydatki w Sądzie w 2025 r. na wypłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wyniosły 2,0 tys. zł i zostały poniesione legalnie, celowo oraz terminowo (z uwagi na rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem na mocy porozumienia stron).

(akta kontroli str. 71-75)

Zobowiązania Sądu według stanu na 31 grudnia 2025 r. wyniosły 2 565,5 tys. zł i były wyższe o 188,0 tys. zł (tj. o 7,9%) od kwoty zobowiązań na koniec 2024 r. Dotyczyły one głównie zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi w wysokości 1 990,4 tys. zł (77,6% zobowiązań ogółem), kosztów postępowania sądowego w wysokości 315,3 tys. zł (12,3% zobowiązań ogółem) i zakupu usług pozostałych w wysokości 150,3 tys. zł (5,9% zobowiązań ogółem).

(akta kontroli str. 28, 29, 333-348)

Poniesione w Sądzie w 2025 r. wydatki na odsetki¹¹ w łącznej kwocie 91,7 tys. zł dotyczyły odsetek wypłaconych grupie orzeczniczej Sądu na podstawie wyroków sądowych o wypłatę zaległego wynagrodzenia. Sytuacja ta dotyczyła pozwów skierowanych przez 15 pracowników Sądu w sprawie wyrównania wynagrodzeń za lata 2021-2022 w następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2023 r. (sygn. K 1/23).

(akta kontroli str. 64-70)

Badaniem pod kątem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 2 852,3 tys. zł¹². Zbadane wydatki stanowiły 6,6% wydatków ogółem i 21,1% wydatków pozapłacowych¹³ Sądu w 2025 r. Dokonywane były one w terminach i wysokościach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz kwot ujętych w planie finansowym, z zastosowaniem zasad wydatkowania środków publicznych określonych w ufp. Skontrolowane wydatki poniesiono na zakupy i usługi służące realizacji celów i zadań Sądu.

(akta kontroli str. 25-29, 76-78)

Próba ww. wydatków do badania objęte zostały również wydatki na trzy szkolenia pracowników w łącznej kwocie 11,7 tys. zł, stanowiące 10,8% ogółu wydatków poniesionych na szkolenia

⁹ Decyzja Ministra Finansów i Gospodarki nr MF/WM8.4143.3.539.2025.mf.5771 z 15 października 2025 r.

¹⁰ Według sprawozdania Rb-70.

¹¹ W rozdziale 75502 § 4580 – Pozostałe odsetki.

¹² Badaniem objęto 47 dowodów księgowych w kwocie 2 757,0 tys. zł wybranych metodą monetarną (MUS) oraz 3 dowody wybrane w sposób celowy na łączną kwotę 95,3 tys. zł, w tym wydatki na trzy szkolenia pracowników.

¹³ Tj. wydatków w wysokości 13 521,3 tys. zł (wydatki ogółem pomniejszone o wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi).

pracowników Sądu, tj. kwoty 108,2 tys. zł¹⁴. Szkolenia te zrealizowane były w obszarze rozwoju osobistego i interpersonalnego oraz zarządzania zasobami ludzkimi i były zgodne z potrzebami jednostki.

W Sądzie nie było opracowanego dokumentu dotyczącego wewnętrznej polityki szkoleniowej oraz planu szkoleń na 2025 r., co Dyrektor Sądu wyjaśniła następującymi okolicznościami:

1. Korzystaniem ze szkoleń nieodpłatnych w zakresie: bhp przez każdego pracownika przed dopuszczeniem go do pracy i następnie okresowo; RODO; mobbingu i dyskryminacji (przeprowadzane przez Państwową Inspekcję Pracy Inspektorat w Koninie); pierwszej pomocy (przeprowadzane przez Państwową Straż Pożarną w Koninie), 2. Odbywaniem szkoleń organizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury Ośrodek Szkolenia Ustawicznego i Współpracy Międzynarodowej w Lublinie i kierowanych do poszczególnych grup pracowników Sądu, 3. Uczestnictwem pracowników w pozostałych szkoleniach związanych z wykonywaną pracą, a wynikających z obowiązku stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników.

(akta kontroli str. 79-134, 481-492, 538, 542-551, 556-558)

Analiza zamówienia publicznego skutkującego w 2025 r. wydatkiem w kwocie 83,7 tys. zł wykazała, że udzielono go zgodnie z obowiązującym w Sądzie regulaminem udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza kwoty 130 tys. zł netto¹⁵. Wydatek poniesiony w wyniku udzielenia tego zamówienia służył realizacji zadań jednostki.

(akta kontroli str. 442-492)

Roczne sprawozdanie o udzielonych w 2025 r. zamówieniach publicznych sporządzone zostało w Sądzie i przekazane Prezesowi Urzędowi Zamówień Publicznych z zachowaniem terminu określonego w art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁶.

(akta kontroli str. 422-441)

W planie finansowym Sądu zaplanowano na 2025 r. wydatki na uregulowanie kar i odszkodowań w wysokości 36 tys. zł¹⁷. Na podstawie decyzji Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 29 kwietnia 2025 r. plan został zmniejszony o 34 tys. zł (plan po zmianach). Sąd nie poniósł w 2025 r. wydatków na zapłatę kar i odszkodowań, podobnie jak w roku poprzednim. Dyrektor Sądu wyjaśniła, że środki zostały zaplanowane z uwagi na toczącą się w momencie planowania budżetu na 2025 r. sprawę o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę i odszkodowanie za poniesioną szkodę wynikającą z niesłusznego tymczasowego aresztowania zastosowanego przez Sąd.

(akta kontroli str. 25-32, 137, 533-545)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁴ Sklasyfikowane w rozdziale 75502 w § 4700 – Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej.

¹⁵ Wprowadzonym do stosowania Zarządzeniem nr 2/2024 Dyrektora Sądu z 26 stycznia 2024 r.

¹⁶ Dz.U. z 2024 r., poz. 1320. t.j. Dalej: upzp.

¹⁷ Sklasyfikowane w rozdziale 75595 w § 4590 – Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Wydatki Sądu w 2025 r. z budżetu państwa w kwocie 42 963,6 tys. zł, wykonane zostały zgodnie z planem finansowym po zmianach. Badanie środków w kwocie 20,6 tys. zł otrzymanych z rezerwy celowej potwierdziło wykorzystanie ich zgodnie z przeznaczeniem. Kontrola wydatków w ramach próby wynoszącej 2 852,3 tys. zł (6,6% łącznych wydatków Sądu), wykazała, że poniesiono je zgodnie z planem finansowym oraz na cele służące realizacji zadań Sądu. Analiza udzielenia jednego zamówienia publicznego na kwotę 83,7 tys. zł wykazała, że udzielono go zgodnie z obowiązującymi w Sądzie procedurami wewnętrznymi.

2. Sprawozdawczość

2.1. Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań jednostkowych Sądu:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)¹⁸.

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2025 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z przedłożonej ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, co do wykazanych w nich kwot środków finansowych. W rocznym sprawozdaniu Rb-BZ1 za 2025 r. wykazano nieprawidłowe wartości w części dotyczącej miernika, co zostało opisane w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości* niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Stosowany w Sądzie system kontroli zarządczej zapewnił w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań, za wyjątkiem sprawozdania Rb-BZ1.

(akta kontroli str. 163, 249-252, 260-369)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W rocznym sprawozdaniu Rb-BZ1 za 2025 r. przekazany 16 lutego 2026 r. do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, w działaniu 18.3.1.3. *Wykonywanie orzeczeń wydanych przez sądy*

¹⁸ Dalej: roczne sprawozdanie Rb-BZ1 za 2025 r.

powszechne w zakresie celu: poprawa ściągальności należności sądowych w odniesieniu do miernika wskaźnik uiszczeń do przypisów, nie podano jego wartości w Planie wg ustawy budżetowej na 2025 r. (kolumna 17) i w Planie po zmianach (kolumna 18)¹⁹, a w Wykonaniu (kolumna 19) podano nieprawidłową wartość miernika 195, zamiast 90, zawyżając go tym samym o 116,7%. Stanowiło to naruszenie przepisów § 4 pkt 1-3 i § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²⁰, które określają zasady sporządzania sprawozdań budżetowych w układzie zadaniowym.

(akta kontroli str. 163, 225, 249-252, 350-369)

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że powodem nieprawidłowości był błąd pracownika Oddziału Finansowego Sądu. Dodatkowo zapewniła, że zostanie on poprawiony w korekcie sprawozdania Rb-BZ1 na koniec marca 2026 r.

(akta kontroli str. 537-545, 552-558)

NIK wskazuje, że błąd w sprawozdaniu Rb-BZ1 nie został zauważony i poprawiony na etapie jego weryfikacji przez Główną Księgową lub Dyrektor Sądu, co oznacza, że w tym przypadku nie zadziałał prawidłowo mechanizm kontroli zarządczej.

Ocena częściowa

Sprawozdania budżetowe za 2025 r. sporządzane zostały przez Sąd terminowo i co do zasady prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, a kwoty w nich wykazane były zgodne z danymi wynikającymi z przedłożonej ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej w Sądzie co do zasady zapewnił sporządzenie sprawozdań budżetowych w sposób prawidłowy, wyjątek stanowiło sprawozdanie Rb-BZ1. Stwierdzona w tym sprawozdaniu nieprawidłowość w zakresie m.in. zawyżonej o 116,7% wysokości wykonania miernika, miała bezpośredni wpływ na brak pełnej wiarygodności prezentowanych danych.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o podjęcie działań w celu zapobieżenia ryzyku wystąpienia nieprawidłowości w obszarze sprawozdawczości budżetowej.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Wielkopolskiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2

¹⁹ Obie komórki pozostawiono niewypełnione.

²⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 1731 t.j.

²¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045, ze zm.). w przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.

ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Poznań, 25 marca 2026 r.

Kontroler
Główny specjalista kontroli państwowej
Ewa Kruszyńska

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Wielkopolska Delegatura w Poznaniu
p.o. Dyrektor
Karolina Wirszyc-Sitkowska

/podpisano elektronicznie/